

Je moet je
leven
veranderen

College -8

Theo Meereboer
& Petra Bolhuis

www.maieutiek.nl

Oefenen = herhaling, maar ook niet!

“Ze gaven de ingesleten herhalingsreeksen hun congé, om er andere reeksen, andere houdingen voor in de plaats te stellen - niet zomaar andere, maar heilzame andere.”(419)
D.w.z. activiteit versus passiviteit.

“Het hele leven verheft zich als nieuwbouw op het fundament van de goede herhaling.”(420)

Het lijkt alsof er alleen iets voor een elite verandert, maar al snel blijkt dat niet het geval.(421)

Maieutiek 2020-voorjaar -8

Omstandereffect

- 99% van wat wij doen is gewoonte,
 - Maar zelfs om hetzelfde te blijven (doen) moeten mensen zich inspannen, Zelfs trivialiteit is niet gratis”, (423)
 - Het nieuwe moet een plek krijgen en zelfs het nieuwe niet toelaten is een inspanning,
 - De verandering van één persoon confronteert alle mensen in zijn of haar omgeving,
- De enigen die anders dachten waren de cynici (blz. 424)

Maieutiek 2020-voorjaar-8

Moraal= verschil tussen gewoonten maken

Alles is te oefenen; de mens kan ook aan slechte gewoonten wennen, dat is de catastrofe. (425)

Cultuur = overdracht van gewoontecomplexen (memen) van generatie op generatie.

“Elke moraalfilosofie die geen onderscheid maakt tussen de gewoonten is dan ook oppervlakkig.”(426)

Maieutiek 2020-voorjaar -8

De consequentie

“Maar in werkelijkheid is een volk van duivels een collectief van fatalisten bij wie de dedisciplinerend het fundamentalistische niveau bereikt. Ze huizen niet alleen in de kelders van Sint-Petersburg; je vindt ze in elke uitzichtloze banlieue, in elk chronisch oorlogsgebied. In zulke situaties is het individu ervan overtuigd dat niets normaler is dan de hel die men voor elkaar creëert sinds men denken kan. Geen duivel zonder zijn cirkel, geen hel zonder de cirkel van cirkels. Wie gewend is geraakt aan de hel, is immuun voor de aansporing zijn leven te veranderen, ook al is het in zijn eigen belang. Wat eigen belang wordt genoemd, is al helemaal bepaald door het lopen in de slechte cirkel.”(426) (zie Woede en tijd)

Maieutiek 2020-voorjaar-8

De wereld is een val

- Paradijs (joods-christelijk)
- Gouden tijd (Grieks- Romeins)

Beide verhalen gaan uit van een leven in nood en de vraag hoe we daar weer uit kunnen komen. Het zoeken naar de andere toestand staat centraal.

Maieutiek 2020-voorjaar -8

Welke existentiële problemen gaat het om?

- de materiële schaarste,
- het lastkarakter van het bestaan,
- de seksuele drift,
- de vervreemding,
- de onvrijwilligheid van de dood.

De oude oplossing was; zorgen dat je er geen last van hebt. Nu ontstaat de ruimte om de last weg te nemen.

Maleutiek 2020-voorjaar-8

7

De nieuwe zilveren tijd

De Europeanen en Amerikanen hebben zich een nieuwe zilveren tijd in gekatapulteerd. (438)

Verlies van de spirituele immuunsystemen en omhelzen van de technisch-wetenschappelijk immuunsysteem heeft plaatsgevonden.

De te oefenen gewoonte verandert van berusting en verlangen naar begeerte. Dus consumptisme als immuunsysteem.

Maleutiek 2020-voorjaar-8

8

Rorty en Jonas

Beiden schrijven waarom het belangrijk is om te leven vanuit die zilveren tijd.

Doen we dat niet dan dreigt een terugval in de ijzeren tijd waarover Sloterdijk zegt;

“Zo'n terugval zou geen noodlot zijn, maar een gevolg van moedwillige reacties op de paradoxen van het bestaan in het suboptimale.”(440)

Maleutiek 2020-voorjaar-8

9

Hoe maak je keuzes?

Je moet kiezen wat we meenemen de toekomst in en wat niet. Dat zal als dwang worden ervaren. Maar zegt Sloterdijk; we kunnen de beschaving niet overlaten aan fanatisme en toeval.

Kwaadaardige herhalingen die we niet willen zijn;

- de kampen,
- de erosie van de school,
- de op zichzelf betrokken wereld van de kunst.

Maleutiek 2020-voorjaar-8

10